

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1993
Toplantı Tarihi/Sayısı : 13.4.2023/29
Karar Numarası : 2023/323
Başvuran : S. C.
Başvuran Vekili : -
Adres : --
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Üniversitede örgün eğitim gören öğrencilere devam zorunluluğu uygulanmazken, hükümlü veya tutuklu öğrencilere devam zorunluluğu uygulanmasının ayrımcı muamele teşkil ettiği iddiasıyla mağduriyetin giderilmesi talebine ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi ikinci sınıf öğrencisi olduğunu, halen Bursa H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hükümlü olarak bulunduğunu, 2021-2022 eğitim yılında İdare ve Gözlem Kurulunun izin vermemesi nedeniyle sınavlarına katılamadığı için tüm derslerden (FF) notu ile başarısız olduğunu, 2022 yılı Ekim ayından itibaren Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından hükümlülerin örgün eğitim sınavlarına katılmalarına izin verildiğini buna rağmen öğrenim gördüğü Üniversite tarafından derslere yüzde yetmiş oranında devam etmeyenlerin devamsız sayılarak sınavlara kabul edilmeyeceğine ilişkin yönetmelik hükmü gerekçe gösterilerek sınava katılma talebinin reddedildiğini, öğrenim gördüğü Üniversitede bugüne kadar hiçbir öğrencinin devamsızlık nedeniyle başarısız sayılmadığını, hükümlü veya tutuklu olmayan öğrencilere uygulanmayan devam şartının kendisine uygulanmasının Anayasa'nın 10'uncu maddesinde belirtilen eşitlik ilkesini ihlal ettiğini iddia ederek, Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesinin ara sınav, yıl sonu sınavı, bütünleme ve mazeret sınavlarına katılma talebinin reddine ilişkin işlemin iptal edilmesini ve mağduriyetinin giderilmesini talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı yolu" başlıklı 125'inci maddesi: "İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır. ..." hükmünü haizdir.

4. 20/4/2016 tarih ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesinde ayrımcılık yasağı: "(1) Herkes hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır." şeklinde hükme bağlanmıştır.

5. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde: "Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"; (i) bendinde; "Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme

mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun görevleri arasında sayılmıştır.

6. 6701 sayılı Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinde: *“(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. ... (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”* hükmüne yer verilmiştir.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Başvurunun konusu” başlıklı 31’inci maddesine göre: *“Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu kapsamında cinsiyet, ırk, renk, din, dil, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasağı ihlalleri başvurunun konusunu oluşturur.”*

8. Mezkûr Yönetmelik’in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48’inci maddesi: *“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... yönlerinden incelenir.”* hükmünü haizdir.

9. Mezkûr Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesi: *“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenbilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48’inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”* şeklindedir.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Bununla birlikte başvuran, Bursa H Tipi Kapalı Cezaevi İnfaz Kurumunda hükümlü olarak bulunduğunu, öğrencisi olduğu Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi tarafından sınavlara katılma talebinin derslere yüzde yetmiş oranında katılma şartını yerine getirmediği gerekçesiyle reddedildiğini, Üniversitenin hükümlü veya tutuklu olmayan öğrencilere uygulamadığı şartı kendisine uygulanmasının ayrımcı muamele teşkil ettiğini iddia ederek mağduriyetinin giderilmesini ve öğrenim gördüğü Üniversitede yapılan sınavlara katılabilmeyi talep etmektedir.

13. 6701 sayılı Kanun’da, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılığın yasak olduğu düzenlenmiştir. Anılan temeller dışında bir temele dayanılarak veya herhangi bir temele dayanılmaksızın ayrımcılık iddiasında bulunulan haller, Kanun kapsamı dışında kalmaktadır.

14. Bu doğrultuda başvuru dilekçesi ve ekleri incelendiğinde, başvuranın öğrenim gördüğü Üniversitenin sınavlara katılabilmek için derslere yüzde yetmiş oranında katılma şartını tüm öğrencilerine uygulamadığı, yalnızca hükümlü ve tutuklulara uygulanmasının ayrımcılık olduğu iddiası, 6701 sayılı Kanun’da yer alan ayrımcılık temelleri kapsamında değerlendirilememektedir.

15. Öte yandan, Anayasanın 125’inci maddesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu hükme bağlanmıştır. Yine 2577 sayılı Kanun’un 11’inci ve 12’nci maddelerinde ilgililerin, idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması için

idareye başvurabileceği, haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştay ve İdare ve Vergi mahkemelerinde dava açabilecekleri düzenlenmiştir.

16. Başvuranın, Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakóltesinin ara sınav, yıl sonu sınavı, bütünleme ve mazeret sınavlarına katılma talebinin reddine ilişkin olarak; 2577 sayılı Kanun'da yer alan idareye başvuru ve yargı yollarını düzenleyen hükümlerden yararlanabileceği değerlendirilmektedir.

17. Yukarıda açıklanan gerekçeler ve anılan mevzuat ile birlikte incelendiğinde, başvuru konusunun 6701 sayılı Kanun kapsamında yer verilen ayrımcılık temellerine dayandırılmaması ve yapılan inceleme ve araştırmada herhangi bir ayrımcılık temelinin tespit edilememesi sebebiyle başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve başvuranın sınavlara katılma talebi hakkındaki kararın iptali için yargı yoluna başvurabileceği, bu nedenle başvurunun **kabul edilmez** olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĐUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

13.04.2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Aliřan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye